

Sygn. akt I ACz 1665/12

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2012 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Józef Wąsik

Sędziowie: SA Maria Kus - Trybek

SA Piotr Rusin

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2012 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w K.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na zarządzenie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 25 czerwca 2012 roku, sygn. akt IX GC 416/12

postanawia:

zmienić zaskarżone zarządzenie w ten sposób, że zarządzić zwrot pozwu w części dotyczącej żądań uchylenia uchwał w trybie art. 249 ksh.

Sygn. akt I ACz 1665/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem Sąd Okręgowy w Krakowie dokonał zwrotu pozwu. W uzasadnieniu wskazał, że pełnomocnik powódki wniósł pozew o stwierdzenie nieważności czterech uchwał Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników strony pozwanej, ewentualnie w razie braku podstaw do stwierdzenia nieważności uchwał, wniósł o ich uchylenie. Sąd zaznaczył, że pozew został opłacony nieprawidłowo, gdyż wniesiono wpis od pozwu w kwocie 8.000 zł, a nie w wysokości 16.000 zł. Wyższa wysokość opłaty wynika, zdaniem Sądu, z faktu wniesienia przez stronę powodową roszczenia ewentualnego, co do czterech uchwał na wypadek nieuwzględnienia roszczenia głównego. Sąd powołując się na art. 130² § 1 k.p.c. zarządził zwrot pozwu.

Strona powodowa zaskarżyła zarządzenie Sądu Okręgowego zarzucając mu naruszenie: 1) art. 191 k.p.c. polegające na przyjęciu, że roszczenia ewentualne podlegają kumulacji przedmiotowej z roszczeniami głównymi prowadzącej do naliczenia dodatkowych opłat stałych, 2) art. 12 w zw. z art. 29 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych polegające na przyjęciu, że ma ona obowiązek uiścić opłatę stałą od roszczeń ewentualnych zawartych w pozwie, 3) art. 130² k.p.c. polegające na zwrocie pozwu. Strona powodowa wniosła uchylenie zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie zażalenia w drodze stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa, ewentualnie uwzględnienie zażalenia jako oczywiście uzasadnionego w trybie art. 99 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i zwrócenie z urzędu całej opłaty od zażalenia oraz zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny ustalił, co następuje:

Zażalenie zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Przypomnieć należy, że powód domagał się w pozwie stwierdzenia nieważności oznaczonych uchwał pozwanej spółki (...) uchylecia tych uchwał. W istocie zatem zgłosił dwa niezależne od siebie roszczenia o wykluczającej się ze sobą podstawie faktycznej i prawnej, jakkolwiek część faktów powołanych na uzasadnienie każdego z żądań była wspólna. Pozew wniesiony w niniejszej sprawie zawiera zatem kumulację roszczeń, co uzasadniało pobranie opłat sądowych od każdego z nich po 2.000 zł.

Mając na uwadze, że zgłoszone roszczenia stanowią w istocie odrębne powództwa, które mogłyby być dochodzone w odrębnych sprawach i jedynie pozostają ze sobą w związku formalno-procesowym uzasadniającym ich wspólne rozpoznanie, Sąd Apelacyjny uznał, że wobec częściowego opłacenia pozwu kwotą 8.000 zł, co jest równoznaczne z opłaceniem pozwu w zakresie czterech żądań wymienionych na pierwszym miejscu, zasadne jest zwrócenie pozwu jedynie z pozostałej części, czyli w zakresie żądań określonych przez powoda jako ewentualne.

Nie można zgodzić się z argumentacją żalącego, że zgłoszone w sprawie roszczenie było żądaniem ewentualnym. Przede wszystkim wskazać należy, że takie roszczenie jest właściwe wyłącznie dla powództw o świadczenie. W tego rodzaju sprawach, z uwagi na możliwość wystąpienia szczególnych okoliczności, wykształcono w doktrynie pogląd, iż w sprawach o świadczenie (o zasądzenie) żądanie pozwu może zostać sformułowane w sposób alternatywny, ewentualny bądź jako fakultas alternativa. Cechą wspólną tego rodzaju powództw jest to, że zawierają one więcej niż jedno żądanie, przy czym nie występuje kumulacja roszczeń. Tym samym w ramach jednego roszczenia zgłaszane jest w sposób alternatywny, ewentualny bądź fakultas alternativa więcej niż jedno żądanie. Konsekwencją tego jest ustalenie wartości przedmiotu sporu wedle jednego ze zgłoszonych żądań i pobranie jednej opłaty sądowej.

Podkreślenia wymaga, że o tym czy zgłoszone roszczenie ma charakter alternatywny, ewentualny bądź fakultas alternativa nie decyduje połączenie kilku żądań odpowiedniej treści spójnikiem, lecz sytuacja procesowa. I tak, sformułowanie żądania w sposób ewentualny jest właściwe dla sytuacji, w której powód na wypadek niemożliwości uwzględnienia przez sąd żądania pierwotnego zgłasza żądanie ewentualne. Podkreślenia przy tym wymaga, że niemożność nieuwzględnienia żądania pierwotnego nie wynika z jego bezzasadności, lecz z niemożności o charakterze obiektywnym tj. sytuacji, gdy żądanie pierwotne jest uzasadnione, lecz niemożliwe do zasądzenia (np. z uwagi na zniszczenie przedmiotu wydania). Nie stanowi więc roszczenia ewentualnego kumulacja sprzecznych ze sobą żądań opartych na różnych podstawach faktycznych.

Innymi słowy, strona nie może dowolnie formułować kilku dochodzonych roszczeń jako ewentualnych, w sytuacji, gdy brak ku temu podstawy materialno prawnej i faktycznej, a roszczenia te - jak w sprawie niniejszej wzajemnie się wykluczają. Prowadziłoby to do prostego obchodzenia przepisów o kosztach sądowych i sprzyjałoby kumulowaniu wielu żądań w jednym pozwie zgłaszanych jedynie „na wszelki wypadek”.

Dlatego Sąd Apelacyjny w Krakowie działając na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone zarządzenie.

Odnośnie wniosku powódki o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego wg norm przepisanych Sąd zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c. pozostawił rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania zażaleniowego Sądowi I instancji w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.